

Již více než 100 let nás provázejí lučební a kosmetické výrobky firmy ALPA, původně z Brna - Králova Pole, později po roce 1945 přemístěná do Velkého Meziříčí. Tento subjekt je společnost známá především výrobou tradiční francovky pod stejnojmennou značkou, ale i dalšími kosmetickými výrobky.

ALPA stále žije. Od roku 2006 jako soukromá firma se stejným či podobným sortimentem výrobků jako před mnoha lety. Působí na trhu v Česku, ale její činnost sahá i do zahraničí na blízké, ale i vzdálené trhy. Kromě výroby vlastních tradičních výrobků se zabývá i zakázkovou výrobou.

ČÁST HISTORICKÁ

(historie subjektu a jeho spolupráce s výtvarníkem)

Stručná kronika

S firmou je spojeno několik jmen, nejvíce snad Josef Veselý - zakladatel a provozovatel a Levý Leo Heilbrunn - výtvarník.

1886 Dne 21. 5. se narodil ve Svitávkách Josef Veselý, pozdější zakladatel firmy ALPA.

1891 Dne 16. 7. se v České Lípě narodil Leo Heilbrunn, pozdější autor reklamního loga a dalších materiálů firmy ALPA .

1913 Dr. Josef Veselý, lékárník si nechal registrovat ochrannou známku ALPA. Tato francovka (Spiritus Vini Gallus) s charakteristickou metolovou vůní obsahující řadu přísad má léčebné účinky.

Při registraci se uvádělo, že se jedná o čirý alkoholový roztok éterických olejů, silic, bylin, přírodního mentolu a dalších aromatických látek. Tehdy byl vytvořen na přírodní bázi a až na výjimky vše pochází z české produkce..

Původ názvu ALPA není do dneška ani osučeným výrobcem objasněn. Nemá údajně základ ve slově "Alpy" a je prý složeninou jména a příjmení jednoho člena rodiny či tehdejšího společníka firmy pana ALoise PAlečka.

Ve stejném roce založil Josef Veselý soukromou firmu a továrnu na výrobu lučebnin.

1918 Soukromý charakter přešel na veřejnou společnost.

1920 Nová republika poznává tento subjekt a jeho činnost pod názvem ALPA, továrna lučebních a kosmetických přípravků JOSEF VESELÝ, BRNO/KRÁL. POLE.

S firmou začal spolupracovat dr. Leo Heilbrunn, akademický malíř, výtvarník a grafik židovského původu na reklamě, propagačních materiálech a v marketingu.

1926 Firma začala vyrábět zubní pasty, výroba dosáhla svého maxima.

1930 Firma na svém vrcholu. Dr. Heilbrunn vytvořil a zveřejnil logo francovky ALPA (písmeno A se žlutou čtyřcípou hvězdou).

V Praze subjekt zřídil sklad pro Prahu.

Firma má v Československu velké renomé. K 80. narozeninám prezidenta Masaryka kazetu vyloženou kůží s písmenem "A" z ryzího zlata.

1938 Firma dokončila novou administrativní budovu (arch. ing. Bohuslav Fuchs - 1895 - 1972). Ve firmě pracovalo 196 lidí.

1940 Dne 18. 6. Josef Veselý umřel.

1941 Firma zřizuje filiálku na Slovensku (vedl ji ing. Gejza Zifčák). Místo Hlohovec.

1942 Dne 10. 8. byl Leo Heilbrunn deportován do Terezína. Transport č. 886. Zde vytváří reklamní materiály a maluje.

1944 Dne 28. 10. byl převezen do Osvětimi a stejného dne je zavražděn. Transport č. 689. Za svého života spolupracoval i s jinými subjekty než s Alpou - O. A. Hrubý (kamna Cenkov), Baťovy závody, H. Ascher, Daimon, Otta. Propagoval řadu dalších výrobků: Smetol., Helladu, Obé (cídidla na kovy) atd.

1945 Firma znárodněna zestátněním a přičleněna do Spojených farmaceutických závodů.

1946 Vytvořila se SPOFA n.p. - SPOjené FArmaceutické závody. Jejich součástí je i ALPA. Na Slovensku vznikly Lúčobné a farmaceutické závody.

1948 Nastalo definitivní znárodnění na základě ministerstvé vyhlášky č. 1328 z 29. 6 a zákona 114/1948 Sb. Z firmy ALPA se stal závod 45. Nový název Lučební a farmaceutické závody, kde je začleněna celá řada bývalých soukromých farmaceutických podniků.

1948 Závod 45 (bývala ALPA) se přemístila do Velkého Meziříčí. Krátce pod Lachemou. V původních prostorách v bývalé Ugartově ulici 26, nově Palackého 158 se usídlil jiný národní podnik (ZPA).

2006 Vznik soukromé společnosti ALPA a.s., která navázala na slavnou tradici Veselého továrny.

2013 Subjekt si připomněl 100 let existence.

Popis koláží:

- 1/ Typická lahvička na produkt ALPA FRANCOVKA (údajně symbolizující obvázanou zraněnou nohu),
- 2/ Logo francovky Alpa (čtyřcípá žlutá hvězda nad písmenem názvem "ALPA/FRANCOVKA),
- 3/ Portrét Josefa Veselého s osmi různými lahvičkami na produkt ALPA/FRANCOVKA,
- 4/ Administrativní budova firmy ALPA v Brně (rok zprovoznění 1938),
- 5/ Portrét Lea Heilbrunna na části Vysvědčení o řidičské zkoušce a Vůdčí list.

Zdroje informací a obrázků:

www.google.com.

www.wikipedia.org.

www.holocaust.cz

www.archspace.cz

<https://ca.jewishmuseum.cz>

osobní archiv

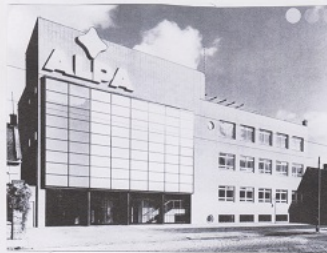
1

2

3

4

Logo ALPA/FRANCOVKA s logotypem firmy Josef Veselý na obálce s výplatním otiskem (archiv Ivan Leiš). V poštově historické části bude tato obálka s výplatním otiskem doplněna o další celistvosti.

Fotografie dvou různých lahviček ALPA/FRANCOVKA - jubilejní výrobek ke sto letům existence výrobce (rok 2013) - Fotografický archiv Ivana Leiše.

POŠTOVNĚ HISTORICKÝ POHLED

Léta 1931- 1948

pokračuje

Uživatel výplatního stroje Francotyp , typ B4 s horním číslem počítadla otiskem označeného sběratelsky FR 8 h - 4m, dohlédací pošta BRNO 12 firma ALPA, LUČEBNÍ TOVÁRNA BRNO BYL 383. UŽIVATELEM STROJE V HISTORII ČS. VÝPLATNÍ OTISKÁŘSTVÍ.

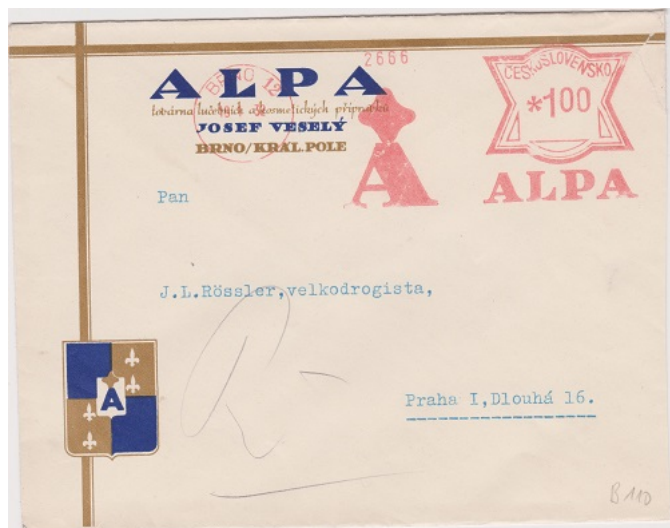
V celé historii byl použit je jeden stroj od roku 1931 do konce existence firmy v roce 1948. Označení uživatele též zůstalo stejné. Co se měnilo? Byly to vlivem okolností a z nařízení poštovní správy jen denní razítka a výplatní razítka.

OBDOBÍ 1. a 2. REPUBLIKY (1931 - 1939), stejný otisk byl použit i v prvních měsících Protektorátu Čechy a Morava do nařízení změny výplatního a denního razítka na podzim roku 1939.

ROK 1931

Povolání bylo uděleno Ministerstvem pošt a telegrafů ve Věstníku č. 6 ze dne 30. 1. 1931.

OBDOBÍ PROTEKTORÁTU ČECHY A MORAVA 1939 - 1945

V tomto období se vyskytly čtyři různé otisky. Označení bylo stejné, měnily se jen denní a výplatní razítka.

První otisk - otisk československého vzoru (používán od poloviny března do podzimu roku 1939)

Zde otisk s datem 20. 10. 1939.

Druhý otisk - otisk prvního poněmčeného vzoru (změna výplatního razítka). Použití koncem roku 1939 a v roce 1940 (zde do května 1940).

Otisk s datem 15. 11. 1939

Třetí otisk - otisk úplně poněmčeného vzoru

(k výplatnímu razítku přibýlo denní razítko, na začátku zatím němcko - české), použito v letech 1940 - 1943 ?)

Otisk s datem 14. 5. 1940 - (R) pořízený po několika měsících po uvedení do provozu a sloužící pro úřední záznamy.

Výplat. stroje podn., organ., Inst.		Zobílení činn.		Ukončení		Činnost		Znaménka		Tvoř.	
4613		3		2		7		2		7	
BRUNN 12		4		4		4		3		9	
* 14 5 40 *		2		5		8		5		0	
BRNO 12		1		7		9		7		0	
ALPA		1		8		3		1		0	
BOHME UND MAHREN		1		6		2		2		0	
*000		1		4		1		4		0	
ČECHY A MORAVA		1		2		1		2		0	
ALPA		1		1		1		1		0	
Pozn.		Kat. č.		Text		Zobílení		Zobílení		Zobílení	
Pošta		Uživatel		Počet		Počet		Počet		Počet	
141		BRNO		OSTR		Uživatel		Uživatel		Uživatel	

Tento otisk se používal v provozu však již dříve - zde otisk s datem 12. 12. 1939

Výplat. stroje podn., organ., Inst.		Zobílení činn.		Ukončení		Činnost		Znaménka		Tvoř.	
6397		3		2		7		2		7	
BRUNN 12		4		4		4		3		9	
* 12 12 39 *		2		5		8		5		0	
BRNO 12		1		7		9		7		0	
ALPA		1		8		3		1		0	
BOHME UND MAHREN		1		6		2		2		0	
*100		1		4		1		4		0	
ČECHY A MORAVA		1		2		1		2		0	
ALPA		1		1		1		1		0	
Pozn.		Kat. č.		Text		Zobílení		Zobílení		Zobílení	
Pošta		Uživatel		Počet		Počet		Počet		Počet	
141		BRNO		OSTR		Uživatel		Uživatel		Uživatel	

ALPA
TOVÁRNA LUČEBNÍCH A
KOSMETICKÝCH PŘÍPRAVKŮ
JOSEF VESELÝ
BRNO-KRÁL. POLE

Pan
Vilem Zuvač,
drogista,
Poděbrady.
Naměstí. č.

Čtvrtý protektorátní otisk

Otisk úplného protektorátního vzoru s odstraněným českým názvem pošty BRNO 12, zůstal jen německý název BRÜNN 12 (nařízení se říkalo jen čtyř míst v Protektorátu - Brna, Jihlavy, Olomouce a Vyškova, míst s převážnou částí německého obyvatelstva).

Otisk s datem 18. 8. 1944 (R)

OIBDOBÍ 3. REPUBLIKY (1945 - 1948)

Otisk s daty 29. 3. 1946 a 11. 4. 1947) - otisk s původním a obnoveným československým vzorem.

Další osud výplatního stroje Francotyp zůstává zatím neznámý. Pravděpodobně byl poskytnut nástupnické firmě. Cenný štoček byl pravděpodobně sešrotován.

